

ACTIVITEITEN BIJ AANBEVELING

5 WERK VANUIT HOGE VERWACHTINGEN: ZORG VOOR EEN POSITIEF KLASKLIMAAT

De leidraad 'Onderwijs vanuit hoge verwachtingen' geeft inzicht in de invloed van leerkrachtverwachtingen op de leerprestaties van leerlingen. De leidraad is opgebouwd uit zes aanbevelingen om te kunnen handelen vanuit hoge verwachtingen. In deze bijlage staan de volgende twee concrete activiteiten uitgewerkt die horen bij de vijfde aanbeveling:

- **Maak je eigen STARR reflectie**
- **Het klasklimaat door de ogen van je leerlingen**

Met de activiteiten kun je als leerkracht of andere onderwijsprofessional het klasklimaat in kaart brengen en reflecteren op jouw rol hierin.

Activiteit: Maak je eigen STARR reflectie

Beschrijf een situatie waarin een leerling uitdagend gedrag vertoonde, of waarin dit dreigde te gebeuren. Beschrijf jouw taak, jouw acties, het resultaat en reflecteer hierop. Doe dit door de bril van de psychologische basisbehoeften: autonomie, competentie en sociale verbondenheid. Bespreek vervolgens je STARR reflectie met collega's. Hierbij kun je het figuurhieronder gebruiken en de tabel op de volgende pagina.

Situatie
- Wat was de situatie?
- Wat gebeurde er?
- Wie waren erbij betrokken?
- Waar speelde de situatie zich af?
- Wanneer speelde deze situatie?

Reflectie
- Hoe vond je dat je het deed?
- Was je tevreden met het resultaat?
- Wat zou je een volgende keer anders doen?
- Wat heb je daarvoor nodig?
- Welke competenties zijn belangrijk om in te zetten?

Taak
Algemeen
- Wat was je taak?
- Wat was je rol?
- Wat werd er van je verwacht?

Persoonlijk
- Wat wilde je bereiken?
- Wat verwachtte je van jezelf in die situatie?
- Wat vond je wat je moest doen?

Resultaat
- Wat kwam eruit?
- Hoe is het afgelopen?
- Wat was het resultaat van je handelen?
- Hoe reageerde(n) de ander(en)?

Actie
- Wat heb je precies gezegd en/of gedaan?
- Hoe was je aanpak?
- En toen?
- Hoe reageerde(n) de ander(en) op jou?
- Wat heb je vervolgens gezegd en/of gedaan?
- En toen?

AANBEVELING 5 WERK VANUIT HOGE VERWACHTINGEN: ZORG VOOR EEN POSITIEF KLASKLIMAAT

Situatie
Taak
Actie
Resultaat
Reflectie
Bespreking met collega's

Activiteit: Het klasklimaat door de ogen van je leerlingen

Wat is een positief klasklimaat? Onderstaande vragenlijst is een vertaling van een vragenlijst die in onderzoek van Rowe en collega's (2010) is gebruikt. Je kunt deze vragen, of een aantal ervan, voorleggen aan je leerlingen.

		(Haast) nooit	Soms	Vaak	(Bijna) altijd
1	Mijn leerkracht vindt het belangrijk dat ik veel leer.	0	1	2	3
2	Mijn leerkracht wil mijn werk graag zien.	0	1	2	3
3	Mijn leerkracht wil mij helpen om te leren.	0	1	2	3
4	Mijn leerkracht wil dat ik mijn best doe op school.	0	1	2	3
5	Mijn leerkracht geeft om mij.	0	1	2	3
6	Mijn leerkracht vindt het belangrijk om mijn vriend te zijn.	0	1	2	3
7	Mijn leerkracht vindt mij net zo leuk als de andere kinderen in mijn klas.	0	1	2	3
8	Mijn leerkracht geeft om mijn gevoelens.	0	1	2	3
9	Mijn klasgenoten willen dat ik mijn best doe op school.	0	1	2	3
10	Mijn klasgenoten willen mij helpen om te leren.	0	1	2	3
11	Mijn klasgenoten vinden het belangrijk dat ik veel leer.	0	1	2	3
12	Mijn klasgenoten vinden het leuk om mij elke dag te zien.	0	1	2	3
13	Mijn klasgenoten willen mijn vriend zijn.	0	1	2	3
14	In mijn klas vinden klasgenoten mij leuk zoals ik ben.	0	1	2	3
15	In mijn klas geven mijn klasgenoten om mijn gevoelens.	0	1	2	3
16	In mijn klas geven mijn klasgenoten om mij.	0	1	2	3
17	Ik ben erg goed in mijn schoolwerk.	0	1	2	3
18	Ik ben slim genoeg om mijn schoolwerk te doen.	0	1	2	3
19	Ik doe mijn schoolwerk erg goed.	0	1	2	3
20	Ik kan de goede antwoorden voor mijn schoolwerk geven.	0	1	2	3
21	Ik ga altijd graag naar school.	0	1	2	3
22	Ik vind het leuk om op school te zijn.	0	1	2	3
23	School is interessant.	0	1	2	3
24	Ik zou willen dat ik niet naar school hoefde.	0	1	2	3
25	Er zijn veel dingen aan school die ik leuk vind.	0	1	2	3
26	Ik vind de dingen die we op school doen leuk.	0	1	2	3

Beantwoord de volgende vragen om te reflecteren op de uitkomsten:

- Hoe lekker zitten de leerlingen in jouw klas in hun vel?
- Wat valt op in het beeld dat zij van jou hebben? En van hun klasgenoten? Wat verrast je en wat niet?
- Zoom in op de antwoorden van een aantal leerlingen. Komt hun zelfbeeld overeen met het beeld dat jij van hen hebt? En het beeld van hoe leuk ze school vinden? Waar zitten de overeenkomsten en verschillen? Bespreek deze eens met een leerling in een individueel gesprekje.

Bron: Rowe, E. W., Kim, S., Baker, J. A., Kamphaus, R. W., & Horne, A. M. (2010). Student personal perception of classroom climate: Exploratory and confirmatory factor analyses. *Educational and Psychological Measurement*, 70(5), 858-879.